

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Додаток № 1 до наказу НАСООА від 26.06.2015 р.
№ 95

Затверджено Вченою радою НАСООА,
протокол від 25.06.2015, № 11

зі змінами та доповненнями,
внесеними згідно із рішенням Вченої ради НАСООА
протокол від 23.12.2025 № 7
вступають в дію згідно з наказом ректора НАСООА
від 23.12.2025 № 98

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ
В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційне навчання (далі - Положення) є нормативним документом, який визначає основні засади дистанційного навчання в Національній академії статистики, обліку та аудиту (далі - Академія).

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», інших актів законодавства у сфері захисту персональних даних, електронних документів та електронних довірчих послуг, а також нормативних документів НАСООА, зокрема «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти», «Кодексу академічної доброчесності», «Положення про визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті» та інших нормативних документів НАСООА.

1.3. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, досягнення програмних результатів навчання, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.4. Метою дистанційної форми здобуття вищої освіти в Академії є надання можливості особам, які навчаються на певній освітній програмі першого (бакалаврського), другого (магістерського) або третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти, здобути освітній ступінь та / або професійну кваліфікацію відповідно до освітніх стандартів в умовах опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, та передбачає отримання документів про вищу освіту встановленого зразка.

1.5. Завданням дистанційної форми є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття вищої освіти та підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

1.6. Положення визначає основні засади й принципи організації освітнього процесу за дистанційною формою, особливості формування освітніх програм, їх реалізації і науково-методичного супроводу, оцінювання результатів навчання, присвоєння кваліфікації,

забезпечення якості освітнього процесу за дистанційною формою, прав та обов'язків учасників освітнього процесу.

1.7. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

- асинхронне навчання (asynchronous learning) — вид взаємодії між учасниками освітнього процесу, за якого навчальна комунікація відбувається з затримкою у часі опосередковано як на базі використання технологій електронного навчання, так і без їхнього використання;

- гібридне навчання (hybrid learning) — організація проведення навчальних занять, за якої частина здобувачів вищої освіти (слухачів) знаходиться в спеціально оснащених аудиторіях університету, частина здобувачів вищої освіти (слухачів) приєднується з використанням хмарних сервісів організації відеозв'язку;

- дистанційна освіта (distance education) — одна з форм отримання освіти, за якою опанування того чи іншого її рівня за тією чи іншою спеціальністю здійснюється в процесі дистанційного навчання;

- дистанційна форма здобуття вищої освіти / дистанційна вища освіта (distance higher education) — це основна інституційна форма здобуття вищої освіти, яка являє собою індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;

- дистанційне (віддалене) навчання (distance learning) — навчання, яке відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;

- дистанційний курс / електронний навчальний курс (distance course) — систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальної дисципліни, яке об'єднане єдиним педагогічним сценарієм та розміщене в системі управління навчальним контентом / на платформі дистанційного навчання;

- дистанційний формат навчання (distance format of learning) — спосіб тимчасової організації у закладах вищої освіти навчального процесу на очній (денній) та заочній формах здобуття вищої освіти, який забезпечує реалізацію дистанційного навчання для окремих категорій здобувачів (наприклад, які приймають участь в програмах академічної мобільності, мають особливі потреби щодо умов організації навчання тощо) та / або за особливих обставин;

- електронне навчання (electronic learning, e-learning) — навчання, яке відбувається за допомогою сучасних інформаційних та електронних технологій та може бути реалізоване як в умовах географічної віддаленості учасників освітнього процесу, так і безпосередньо в університеті;

- змішане навчання (blended learning) — форма організації навчання, яка базується на поєднанні проведення навчальних занять у традиційному (офлайновому, аудиторному) та дистанційному (онлайновому) форматах на базі широкого використання електронного навчання в освітньому процесі;

- інклюзивне навчання (inclusive learning) — це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти здобувачам з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у закладах освіти на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких здобувачів;

- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за

допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

- мультимедійний контент (multimedia content) — сукупність даних інтерактивного вмісту, представлених у форматах відео, анімації, об'єкти віртуальної, доповненої реальності, комп'ютерні моделі (симулятори), а також їх поєднання з аудіоінформацією, текстом, зображеннями;

- навчання упродовж життя (безперервне навчання, lifelong learning) — це сукупність засобів, способів і форм здобуття, поглиблення й розширення загальної освіти, професійних компетентностей, культури, виховання, громадянської і моральної зрілості. Для кожної людини неперервна освіта є процесом формування протягом усього життя й задоволення її пізнавальних запитів та духовних потреб, розвитку задатків та здібностей у мережі закладів освіти різних форм власності чи шляхом самоосвіти;

- особливі обставини (special / force majeure circumstances) — обставини непереборної сили, що виникають на державному (регіональному, місцевому) рівні (природні катаклізми, заходи карантинного порядку, правовий режим воєнного стану, інші форс-мажорні обставини тощо), за яких можливості фізичного відвідування здобувачами закладу вищої освіти тимчасово обмежені частково або повністю, що потребує змін у способах і форматах організації навчання, зокрема у частині організації усіх форм навчальних занять та у необхідності розсинхронизування освітнього процесу на очній (денній) формі навчання;

- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання - система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

- синхронне навчання (synchronous learning) — вид взаємодії між учасниками освітнього процесу, за якого навчальна комунікація відбувається у режимі реального часу або в очному, або у віддаленому (дистанційному) форматі;

- система (платформа) дистанційного навчання / система (платформа) управління навчанням (Learning Management Systems — LMS) — програмне забезпечення, яке включає систему управління навчальним контентом та систему організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

- система управління вебресурсами навчальних дисциплін / система управління навчальним контентом (Learning Content Management Systems — LCMS) — програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі навчальних вебресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих вебресурсів;

- технології дистанційного навчання (distance learning technologies) — комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у закладах освіти та наукових установах.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Дистанційне навчання реалізовується шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання за різними формами.

2.2. Основними принципами дистанційної форми/дистанційного навчання є:

- можливість отримати необхідні та поглиблені знання, набуті досвід систематичного професійного самовдосконалення за обраною спеціальністю освітньої програми, курсу тощо;

- доступність до індивідуалізованого процесу набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності, що відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;

- реалізація права доступу до ступеневої освіти відповідного рівня, мобільності, послідовності та нерозривності здобуття вищої освіти;

- забезпечення конкурентоспроможності Академії завдяки надання високої якості освітніх послуг, відповідності освітніх програм інноваційному розвитку освіти орієнтовану на ринок праці, потребам особи та суспільства;

- вивчення освітніх компонентів освітньої програми, що входять до індивідуального навчального плану та/або відповідають за тематикою, обсягом, змістом навчальній дисципліні, її окремому розділу, темі (темам);

- використання синхронного та/або асинхронного режиму, використовуючи засоби та технічні рішення зв'язку в реальному часі або в інший зручний час, дотримуючись встановленого Академією розкладу занять або чітко визначених термінів.

2.3. В Академії освітній процес за дистанційною формою/дистанційним навчанням організовується відповідно до навчальних (робочих навчальних) планів з підготовки фахівців, навчальних програм (планів) підвищення кваліфікації за умови їх адаптації до дистанційної форми навчання.

2.4. Термін навчання за дистанційною формою має бути не меншим, ніж за денною (очною) формою для здобуття відповідних рівнів освіти, галузей знань та спеціальностей.

2.5. Кількість студентів, слухачів Академії, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення Вченої ради Академії в межах ліцензованого обсягу підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації, спеціалізації) за заочною формою навчання та/або в межах ліцензованого обсягу підготовки до вступу у вищий навчальний заклад, підготовки іноземців.

2.6. Для впровадження навчання за дистанційною формою Академією створено Центр впровадження новітніх інформаційних технологій, що діє на основі Положення та Статуту Академії.

2.7. Веб-ресурси, що використовуються в Академії для забезпечення освітнього процесу за дистанційною формою навчання/дистанційного навчання, мають проходити процедуру перевірки Центром впровадження новітніх інформаційних технологій. Результати перевірки розглядаються на засіданні Вченої ради Академії.

2.8. Технології дистанційного навчання під час організації та забезпечення денної, та заочної форм навчання можуть використовуватись в Академії за наявності відповідного кадрового та системотехнічного забезпечення.

2.9. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі приймається Вченою радою Академії.

2.10. Оперативне керівництво дистанційним навчанням здійснює проректор за напрямом роботи, забезпечуючи: впровадження та розвиток дистанційного навчання; організацію та проведення заходів для здійснення дистанційного навчання за обраними освітніми програмами; методичну та системотехнічну підтримку дистанційного навчання.

2.11. Безпосереднє керівництво дистанційним навчанням здійснює декан відповідного факультету, забезпечуючи: організацію науково-методичної, навчальної, організаційної, профорієнтаційної роботи на кафедрах.

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

3.1. Освітній процес за дистанційною формою/дистанційним навчанням здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи. Основною формою організації навчального процесу за дистанційною формою є самостійна робота.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання / дистанційним навчанням є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

3.3. Лекція, консультація, семінар проводяться зі студентами (слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.6. Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.7. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проєктів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.8. Практична підготовка студентів Академії, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою програмою.

3.9. Дистанційні курси навчальних дисциплін, що забезпечують навчання за дистанційною формою/ дистанційним навчанням, повинні забезпечувати рівномірний темп опанування навчальної дисципліни, що технічно регламентується виставленням термінів, однак здобувачі повинні мати можливість опановувати навчальний матеріал за гнучким графіком.

3.10. Відповідальність за якісне проведення дистанційних занять у синхронному та асинхронному режимі несе науково-педагогічний або педагогічний працівник, який має відповідне навчальне навантаження.

3.11. З метою забезпечення постійного внутрішнього моніторингу якості освітнього процесу під час проведення дистанційних занять у синхронному режимі відповідно до затвердженого розкладу у завідувача кафедри, декана факультету, гаранта освітньої програми, працівників відділів, що відповідають в Академії за моніторинг якості освіти є онлайн-доступ до таких занять.

3.12. З метою забезпечення моніторингу якості організації та проведення дистанційних занять в асинхронному режимі у завідувача відповідної кафедри забезпечено доступ до всіх дистанційних курсів кафедри, розміщених на платформі дистанційного навчання.

3.13. З метою забезпечення постійного моніторингу якості освітнього процесу в умовах дистанційної форми навчання/ дистанційного навчання систематично здійснюється проведення соціологічних опитувань здобувачів вищої освіти.

3.14. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання/ дистанційним навчанням в Академії включають проміжний (модульний), підсумковий та інші визначені Академією контролі знань, умінь та навичок, набутих здобувачем вищої освіти у процесі навчання.

Основною формою поточного контролю є тестування. Крім того, поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять. В

асинхронному режимі контрольні заходи здійснюються через виконання завдань та тестування у визначений термін з можливістю проходження в будь-який зручний час у межах встановленого періоду. Усі контрольні заходи в Академії можуть здійснюватися відповідно до рішення закладу вищої освіти дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відео- конференцв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

В асинхронному режимі екзамени та заліки можуть передбачати виконання письмових або тестових завдань на електронній платформі з подальшим завантаженням результатів і перевіркою у визначений викладачем строк.

3.15. Атестація випускників за дистанційною формою навчання здійснюється згідно чинного законодавства, Положення про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі, Кодексу академічної доброчесності, Положення про перевірку академічних та наукових текстів на плагіат та ін.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТЬНОГО ТА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Реалізація освітнього процесу здійснюється за допомогою інформації, розташованої у віртуальному навчальному середовищі, а також організації спілкування і взаємовідносин суб'єктів дистанційного навчання.

4.2 В Академії при організації освітнього процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватися для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять. Наприклад, під час карантину, навчанні студентів за індивідуальним графіком, під час хвороби, участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах, отриманні консультацій тощо.

4.3. Навчання осіб із особливими потребами (у тому числі з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, психічними розладами) передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання при здійсненні всіх видів підготовки.

4.4.Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Організаційне забезпечення:

- організація дистанційної форми навчання/дистанційного навчання в Академії відбувається згідно рішення Вченої ради Академії щодо впровадження дистанційної форми навчання /дистанційного навчання;

- встановлення відповідності кабінетів курсів освітніх компонент вимогам до організації освітнього процесу та їх використання в навчальному процесі здійснюється деканатами факультетів та сектором дистанційного навчання;

- основним елементом, що забезпечує дистанційне навчання є дистанційний курс - інформаційний навчально-методичний ресурс та інформаційно-комунікаційне забезпечення навчального процесу з використанням технологій дистанційної освіти (веб-ресурси та система управління веб-ресурсами освітніх компонент).

5.2. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/освітньої програми;

- комплекси навчально-методичних матеріалів окремих курсів, на основі яких реалізується дистанційне навчання, і якими забезпечуються здобувачі вищої освіти;

- електронну бібліотеку, як необхідний ресурс інформаційного середовища дистанційного навчання;

- профіль сектору дистанційного навчання Академії як основний елемент оперативного інформаційного середовища дистанційного навчання.

5.3. Програмно-технічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- систему загального та спеціального програмного забезпечення дистанційного навчання;

- систему технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій;

- систему супроводу технологічних засобів дистанційного навчання.

5.4. Науково-педагогічні працівники Академії повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання.

Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

5.5. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відео-конференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному й асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускну здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;

- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами

5.6. Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально тематичні плани, розклади занять);

- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;

- мультимедійні лекційні матеріали;

- термінологічні словники;

- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;

- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- електронні бібліотеки чи посилання на них;

- бібліографії;

- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;

- інші ресурси навчального призначення.

5.7. Для організації та управління навчанням з використанням дистанційних технологій в Академії використовується система спеціального програмного забезпечення дистанційного навчання (далі - Система СПЗ ДН), що розміщується на сервері СДН та адмініструється працівниками СДН Академії.

5.8. Для забезпечення дистанційного навчання здобувачів, слухачів Академія може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші існуючі веб-ресурси.

5.9. Система СПЗ ДН забезпечує виконання таких функцій:

- реєстрація здобувачів, слухачів;
- ведення, зберігання та надання оперативної, поточної і підсумкової інформації про діяльність студентів, слухачів Академії, що навчаються з використанням дистанційних технологій;

- управління діяльністю груп здобувачів, слухачів;
- організація спілкування між здобувачами, слухачами та викладачами;
- програмне забезпечення процесу комп'ютерного тестування;
- захист та управління доступом до інформаційних ресурсів, що використовуються під час навчання в Академії.

5.10. Академія санкціонує і забезпечує доступ здобувача слухача до Системи СПЗ.

5.11. Матеріально-технічне забезпечення дистанційного навчання у НАСОНА включає приміщення, що обладнані комп'ютерною технікою, мережевим обладнанням, відеотехнікою, мультимедійною технікою із забезпеченням доступу до мережі Інтернет.

5.12. Центр по впровадженню новітніх інформаційних технологій (ЦВНІТ) забезпечує технічне обслуговування обладнання, що використовується для дистанційного навчання у всіх підрозділах Академії.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Положення вводиться в дію з дня його затвердження наказом ректора.

8.2. Зміни та доповнення до цього Положення або прийняття Положення в новій редакції здійснюється Вченою радою НАСОНА.